

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Natura 2000-plan 2010-2015

Nakskov Fjord og Indrefjord

Natura 2000-område nr. 179
Habitatområde H158
Fuglebeskyttelsesområde F88

Kolofon

Titel:

Natura 2000-plan 2010-2015
Nakskov Fjord og Indrefjord
Natura 2000-område nr. 179
Habitatområde H158
Fuglebeskyttelsesområde F88

Emneord:

Habitatdirektivet, Miljømålsloven, målsætninger, indsatsprogram, Natura 2000-planer, Nakskov Fjord, Nakskov Indrefjord, 179

Udgiver:

Miljøministeriet, Naturstyrelsen

Ansvarlig institution:

Naturstyrelsen
Fejøgade 1
4800 Nykøbing F
www.naturstyrelsen.dk

Copyright:

Naturstyrelsen, Miljøministeriet

Sprog:

Dansk

År: 2011

ISBE nr. 978-87-7091-443-7

ISBN nr. 978-87-7091-444-4

Dato: 1. december 2011

Forsidefoto:

Nakskov Fjord og Enehøje.

Fotograf: Jan Kofod Winther

Resume:

Natura 2000-plan for Nakskov Fjord og Indrefjord (nr. 179). Natura 2000-planen skal sikre gunstig bevaringsstatus for områdets udpegede arter og naturtyper. Området og truslerne mod de udpegede naturtyper og arter beskrives, og der fastlægges målsætninger og indsatser for naturtyperne og arterne. Der foretages en strategisk miljøvurdering af planen.

Må citeres med kildeangivelse.

Indhold

Forord	4
Natura 2000-planlægning	5
<i>Natura 2000-planen er bindende for myndighederne</i>	5
Områdebeskrivelse	6
Trusler mod områdets naturværdier	8
Igangværende pleje og genopretning	10
Tilstand og bevaringsstatus/prognose	11
<i>Vurdering af tilstand</i>	11
<i>Vurdering af bevaringsstatus/prognose</i>	14
Målsætning	15
<i>Overordnet målsætning for Natura 2000-området</i>	16
<i>Konkrete målsætninger for naturtyper og arter</i>	17
<i>Modstridende interesser</i>	18
Indsatsprogram	18
<i>Generelle retningslinjer</i>	19
<i>Konkrete retningslinjer</i>	20
<i>Mulige virkemidler</i>	20
Sammenhæng og synergi med vandplan	21
Strategisk miljøvurdering	21
Bilag 1. Kort over Natura 2000-områdets placering og afgrænsning	22
Bilag 2. Opsummering af Natura 2000-planen og mulige virkemidler	23
Bilag 3. Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver	24
Bilag 4. Miljørapport for Natura 2000-planen	27

Foto: Claus Bjørn Larsen

Danmarks VIP-natur får egen bodyguard

Hvad har Skagens Gren, Silkeborgskovene og det Sydfynske Øhav til fælles? Eller klokkefrøen, fiskeørnen og gråsælen? De er alle en del af Danmarks særligt værdifulde natur, som vi er forpligtet til at passe godt på. Det samme gælder strandengen, højmosen og boblerevet. Natura 2000-områderne er et netværk af naturområder i EU, der indeholder særligt værdifuld natur set i et europæisk perspektiv. Natura 2000 skal sørge for, at alle 27 EU-lande drager omsorg for egne truede dyr, planter og natur.

Danmark har i alt 246 Natura 2000-områder. Hvert område får nu sin helt egen naturplan, der skal fungere som bodyguard. Det er i alt for mange år gået tilbage for naturens mangfoldighed. Nu skal planerne sørge for, at staten, kommuner og lodsejere drager omsorg for de naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede sårbare eller sjældne i EU.

Ny natur på vej

Naturplanerne er den hidtil største naturindsats, der nogensinde er sat i værk i Danmark. Budgettet er ca. 1,8 mia. kroner og vil i stor udstrækning blive finansieret af EU's landdistriktsmidler. Den planlagte indsats dækker ca. 1.600 km², hvoraf de 40 km² er ny natur.

Der er planlagt hundredvis af nye vandhuller, som vil sikre levesteder for padder som klokkefrøen og vandsalamanderen. 200 km² løvskov skal beskyttes mod rydning, og flere hule, gamle og døde træer vil give levesteder for svampe, flagermus og insekter. Fiskeri på havet skal reguleres, så de unikke danske boblerev sikres mod at blive ødelagt af fiskeredskeer, og danske højmoser skal igen have mulighed for at få det bedre. Lige nu er de truet af udtørring og tilgroning. Med naturplanerne skal der ryddes krat og buske og gives bedre og mere naturlige vandforhold.

Tilbagegangen stoppes

Som ny miljøminister er jeg glad for, at vi nu har en plan for at stoppe naturens tilbagegang i Natura 2000-områderne. Der må ikke ske yderligere skade på naturen. Planerne har været for længe undervejs under VK-regeringen. Natura 2000-områderne blev udpeget i årene 1998-2004, og tilbagegangen skulle være standset allerede sidste år.

Danmarks nye SRSF-regering vil føre en mere aktiv og fremsynet naturpolitik. De 246 Natura-områder har nu hver en bodyguard, mens regeringen laver en plan for hele Danmark. Naturplan Danmark skal sætte ambitiøse mål – ikke blot for den natur som findes i Natura 2000-områderne, men for hele den danske natur.

Lad os så komme i gang !

Med venlig hilsen
miljøminister Ida Auken

Natura 2000-planlægning

EU's Natura 2000-direktiver (fuglebeskyttelses- og habitatdirektiverne) forpligter Danmark til at gøre den nødvendige indsats for at sikre eller genoprette en række sjældne, truede eller karakteristiske naturtyper og arter. Gennem en målrettet indsats i de udpegede Natura 2000-områder bidrager Danmark til at sikre den europæiske natur og dens mangfoldighed.

Med henblik på at prioritere den nødvendige indsats udarbejder Naturstyrelsen en Natura 2000-plan, der dækker hvert af de udpegede beskyttelsesområder. Natura 2000-planen er en sammenfattende plan, som både indeholder Natura 2000-skovplan for de skovbevoksede fredskovpligtige arealer og Natura 2000-plan for øvrige områder samt arter.

Planen omfatter "udpegningsgrundlaget", dvs. de naturtyper og arter, som området er udpeget for. Natura 2000-planens indhold er vist i figur 1.

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne

Natura 2000-planen er bindende, således at alle myndigheder i deres arealdrift, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt skal lægge Natura 2000-planen til grund. Planen er vedtaget i 2011, hvorefter kommunalbestyrelserne og Naturstyrelsen udarbejder bindende handleplaner, som skal sikre gennemførelsen af Natura 2000-planen. Direkte statslig opfølgning i form af bekendtgørelser o.l. sker dog på grundlag af Natura 2000-planen. Offentlige lodsejere kan vælge at gennemføre Natura 2000-planen direkte i deres drifts- og plejeplaner.

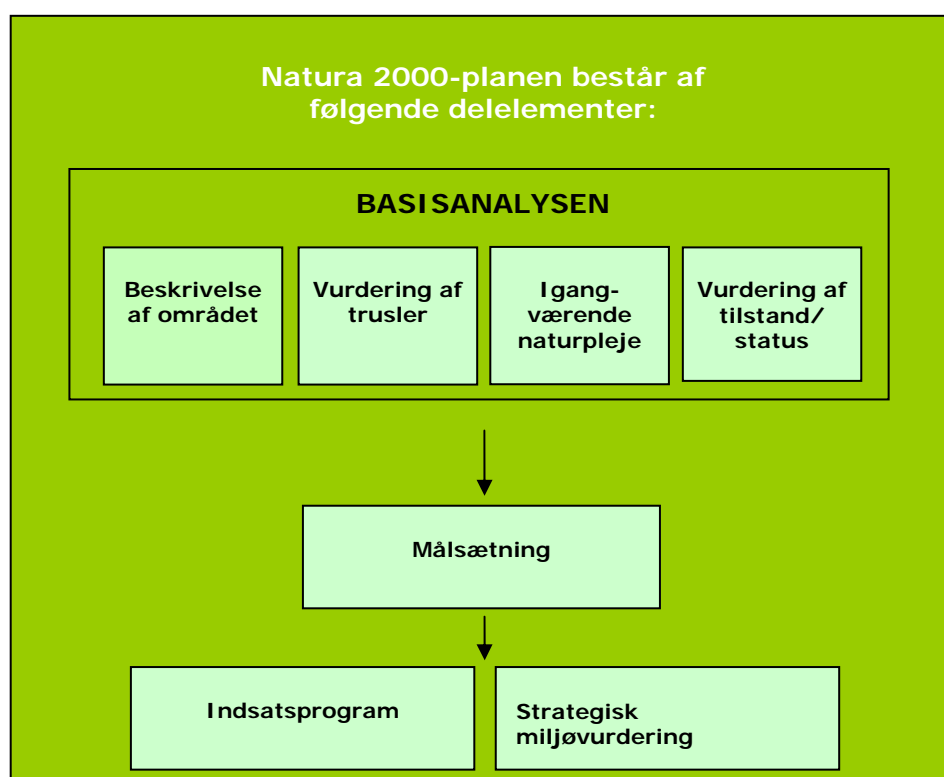
Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v. på grundlag af konsekvensvurderinger m.m. Der er ikke gennemført konsekvensvurderinger i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte planer, idet der ikke i planen er taget konkret stilling til forvaltningsindsatsens præcise lokalisering eller valgt forvaltningsmetoder. Der er dog i Natura 2000-planen taget stilling til afvejning mellem modsatrettede naturinteresser i de tilfælde, hvor sådanne allerede på nuværende tidspunkt i planlægningen kan forudses, og hvor en sådan afvejning er forbundet med og nødvendig for forvaltningen af området. Evt. konkrete konsekvenser af denne afvejning vil blive afklaret i forbindelse med gennemførelsen af planen og valg af virkemiddel.

Natura 2000-planens målsætninger er bindende og skal desuden anvendes ved konsekvensvurdering i forbindelse med myndighedsudøvelse, jf. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 (ændret ved bekendtgørelse nr. 1443 af 11. december 2007 med senere ændringer) om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Natura 2000-plan

Indsatsprogrammets retningslinjer er ligeledes bindende og danner grundlag for områdets handleplan og eventuelle drifts- og plejeplaner.

Natura 2000-planen koordineres med vandplanen for hovedvandopland 2.5 Smålandsfarvandet og bliver ligesom denne revideret hvert 6. år. De dele af Natura 2000-planen, der vedrører skovbevoksede fredskovspligtige arealer, revideres dog kun hvert 12. år.

Figur 1. Opbygning af en Natura 2000-plan.

Områdebeskrivelse

Natura 2000-området har et areal på 8.526 ha, hvoraf 7.574 ha (89%) er marint. En del af Langelandsbæltet er medtaget i området. Landarealet udgøres af øerne og kysten omkring fjorden svarende til 952 ha. Natura 2000-området består af habitatområde H158 og fuglebeskyttelsesområde F88.

På Naturstyrelsens hjemmeside (www.naturstyrelsen.dk) samt i figur 2 og bilag 2 er der angivet hvilke naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget.

Natura 2000-plan

Fjorden udgør et åbent marint område med en uddybet sejlrende fra Langelandsbæltet ind mod Nakskov By i bunden af fjorden. Den åbne fjord er lavvandet med mange grunde, holme og øer, hvoraf nogle er større øer med landbrug og beboelse, mens andre er små sandrev. Bundvegetationen består delvis af ålegræs, der nogle steder står tæt, mens det andre steder er mere spredt og tilgroet med epifytiske alger. Også trådalger og andre enårige alger er hyppige i fjorden. Mod syd ligger et indelukket nor - Søndernor - som er afgrænset mod Langelandsbæltet af den 5,5 km lange sandtange Albuen. Udover ålegræs og enårige alger findes der i noret også store bede med kransnålalger. En del af Natura 2000-området Nakskov Indrefjord ligger bag ved Nakskov by og er forbundet til fjorden med en kanal gennem byen. Indrefjorden betragtes som en sø, men ved højvande skyller saltvand ind i søen. Landområderne består hovedsageligt af strandenge.

Den nordlige del af Vejlø har meget fint afgræssede strandenge, som også er præget af naturlig dynamik.

Natura 2000-området er især udpeget på grund af det rige fugleliv i fjorden - både ynglende fugle, rastende trækfugle og overvintrende fugle. De mange småøer giver mulighed for at jordrugende fugle som ternere, måger og vadefugle kan yngle, ligesom det store fladvandede område i fjorden er fødekammer for både ynglefugle og vinterrastende fugle især andefugle.

Indrefjorden var tidligere kendt for mange både ynglende og rastende andefugle, men fødegrundlaget er langsomt formindsket, hvilket bl.a. kan skyldes tilførsel af næringsstoffer.

En anden bilagsart, havørnen, som dog ikke er på udpegningsgrundlaget, fouragerer jævnligt i fjorden og forsøgte et år at yngle på en af øerne.

Udover fuglene er der i området udpeget habitatnaturtyper, som dog samlet udgør en mindre andel af Natura 2000-området. Kun strandengene udgør en større del af landområderne. Mange af strandengsarealerne og andre naturtyper er inddiget, hvilket hindrer en naturlig dynamik på arealerne.

I Langelandsbæltet/Storebælt er der konstateret en konstant forekomst af marsvin, som er på habitatdirektivets bilag II og IV, men marsvinet er dog ikke på udpegningsgrundlaget i dette område.

Natura 2000-plan

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 158		
Naturtyper:	Sandbanke (1110) Vadeflade (1140) *Lagune (1150) Bugt (1160) Rev (1170) Strandvold med enårige planter (1210) Strandvold med flerårige planter (1220) Kystklint/klippe (1230) Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandenge (1330) Forklit (2110) Hvid klit (2120) *Grå/grøn klit (2130) Kransnålalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Kalkoverdrev (6210) *Surt overdrev (6230) Ege-blandskov (9160)
	*angiver prioriteret naturtype	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 88		
Fugle:	Knopsvane (rastende) Sangsvane (rastende) Sædgås (rastende) Troidand (rastende) Toppet skallesluger (rastende) Rørhøg Blishøne (rastende)	Klyde Almindelig ryle Splitterne Fjordterne Havterne Dværgterne

Figur 2. Naturtyper (med typekode) og fugle, der udgør udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Der er anvendt de autoriserede korte navne på naturtyperne. De fuldstændige navne findes på www.naturstyrelsen.dk

Af ynglefuglene på udpegningsgrundlaget har klyde og splitterne i de seneste år haft en tilbagegang på nationalt plan. Blandt trækfuglene på udpegningsgrundlaget har (taiga)sædgås ligeledes været i tilbagegang på nationalt plan i de seneste år.

I basisanalyserne for Natura 2000-området 179, se www.naturstyrelsen.dk findes der en mere detaljeret gennemgang af området, som ligger i Lolland Kommune og inden for vandplanområdet hovedvandopland 2.5 Smålandsfarvandet. Området tilhører den kontinentale biogeografiske region.

Trusler mod områdets naturværdier

I det følgende afsnit skal de oplyste trusler forstås som påvirkninger af naturtyper og arter, der er på udpegningsgrundlaget for Natura

2000-området. Trusler er i den forbindelse aktuelt forekommende og konkrete påvirkningsfaktorer, der enkeltvis eller i samvirkning vil kunne forhindre, at naturtyperne og arterne opnår gunstig bevaringsstatus. Det kan dog også være potentielle påvirkningsfaktorer i det omfang, at der er viden om, at påvirkningerne periodevis er forekommet i området, men aktuelt ikke er til stede. Aktuelle påvirkninger, der f.eks. reguleres internationalt eller i anden sammenhæng, og derfor ikke er et anliggende for Natura 2000-planen, kan også fremgå, men vil ikke være en del af denne Natura 2000-plans indsatsprogram.

Næringsstofbelastning

Næringsstofbelastning fra omgivende land er et generelt problem i fjorden, især i lukkede kystlaguner, hvor der er udbredt vækst af trådalger og planteplankton. Denne vækst skaber nedsat sigtdybde og begrænser derved bundfloraen herunder ålegræsset og det tilknyttede dyreliv. Dette kan være forklaring på, at bestande af knopsvane, andefugle og terner har været faldende gennem en lang periode. Nakskov Indrefjord (regnes for en sø) har et stort opland, og har derfor gennem tiden fået tilført næringsstoffer med ringe vandkvalitet til følge. Næringsstofbelastning er et problem for sønaturtyperne. Kvælstofbelastningen fra luften overskrider tålegrænsen for de mest sårbare naturtypers vedkommende.

Tilgroning og uhensigtsmæssig drift

Tilgroning med træer, buske og høje urter er et problem, hvor driften af de lysåbne naturtyper ophører eller er for ekstensiv. En meget stor del af strandengene afgræsses ikke længere, men gror til med mere artsfattige samfund af tagrør og andre højt voksende urter. Specielt når strandengenes loer og vandhuller gror til i tagrør og kogleaks bliver de herved uegnede som levested for en række vand- og vadefugle. På flere af øerne er tilgroning en begrænsende faktor for ynglende terner, vadefugle og andre jordrugende fugle.

Intensiv skovdrift kan medføre, at skovnaturtyperne forringes eller ødelægges. Desuden er der en utilstrækkelig beskyttelse af skovnaturtyperne mod bl.a. konvertering til andre typer af skov, som ikke er omfattet af habitatdirektivet.

Uhensigtsmæssig hydrologi

Grøftning præger en stor del af strandengene, men næppe alle grøfter vedligeholdes.

Hindring af fri landskabsdynamik

De kortlagte og tilstandsvurderede strandenge ligger for en stor del som smalle forekomster på ydersiden af kystdiger, der afspærrer oprindelige fjordarme og laguner. Særligt sydsiden af Nakskov Fjord er stærkt reguleret. Der er et potentiale for genskabelse af lavbunds naturtyper flere steder i området, men generelt ligger de inddigede og tørlagte arealer udenfor Natura 2000-området.

Natura 2000-plan

Invasive arter

Invasive plantearter findes flere steder i området. Vigtigst er rynket rose, som især på Albuen vokser meget udbredt.

Forstyrrelser

Sejlads samt landgang på småøer og landtanger kan være en trussel både for ynglefuglene på Albuen og på øerne i Nakskov Fjord og for de rastende fugle i fjorden. Dette menes, at være én af årsagerne til at kolonier af terner, måger og vadefugle er forsvundet fra bl.a. Albuen. I Nakskov Fjord er oprettet et vildtreservat, der forhindrer jagt, motorbådssejlads, brætsejlads i vinterhalvåret, færdsel osv. i visse områder og på visse tidspunkter. Men især færdselsrestriktionerne synes ikke altid at blive overholdt.

Prædation

Ræv, brun rotte og mink er en væsentlig trussel mod ynglende kystfugle i området på de øer og halvøer, hvor de forekommer. Bl.a. er ræv et stort problem på Albuen.

Fiskeri

Fiskeri med bundsløbende redskaber, hvorved der sker en fysisk ødelæggelse af naturtypen, dels ved fjernelse af bundflora og bundlevende dyr, og dels ved fjernelse af hårbund, sten og skaller, kan være en trussel mod områdets marine naturtype sandbanke og bugt, og er en trussel mod rev, hvor dette foregår. Omfanget af det aktuelle fiskeri kendes ikke, men findes ikke i selve fjorden.

Igangværende pleje og genopretning

Driften på Vejlø vurderes at være optimal på de nordligste dele, idet der har været græsning på strandengene i årtier. På øvrige øer og Albuen er græsningstrykket for lille eller helt ophørt.

På Enehøje, som nu ejes af staten, er et gammelt kystdige sløjfet, hvorved naturlige dynamiske vandstandsforhold er genskabt. Desuden er der i forbindelse med et LIFE-overdrevsprojekt udsat dåvildt, kreaturer og får. Næsten hele øen har været slået mod opvækst af brombær, og opvækst af hvidtjorn ryddes regelmæssigt. Der er etableret tre kunstgrave til ræv, som gør reguleringen mere effektiv.

Der har været græsning med får på Albuen i flere år, men græsningen vurderes for ekstensiv, og der er kun afgræsning i de vestlige dele af Albuen. Derfor har bl.a. tagrør, kogleaks samt rynket rose invaderet nogle af arealerne og lukket mange af de tidligere åbne vandhuller.

Lolland kommune foretager desuden rydning af hybenrose på Albuetangen. Men kun uden for de private ejendomme, som til gengæld ikke plejes.

Der er ingen landskabsfredninger og dermed ingen fredningsbestemt

pleje i Nakskov Fjord-området.

Der er oprettet et stort vildreservat, der dækker næsten hele fjorden (4.111 ha). Oprettelsen af vildtreservatet med færdsels- og jagtbe- grænsninger i Nakskov Fjord har bl.a. medført en stigning i antallet af rastende gæs i og omkring fjorden de senere år. Færdselsrestriktio- nerne skal bl.a. sikre mod landgang på småøer og tanger.

Tilstand og bevaringsstatus/prognose

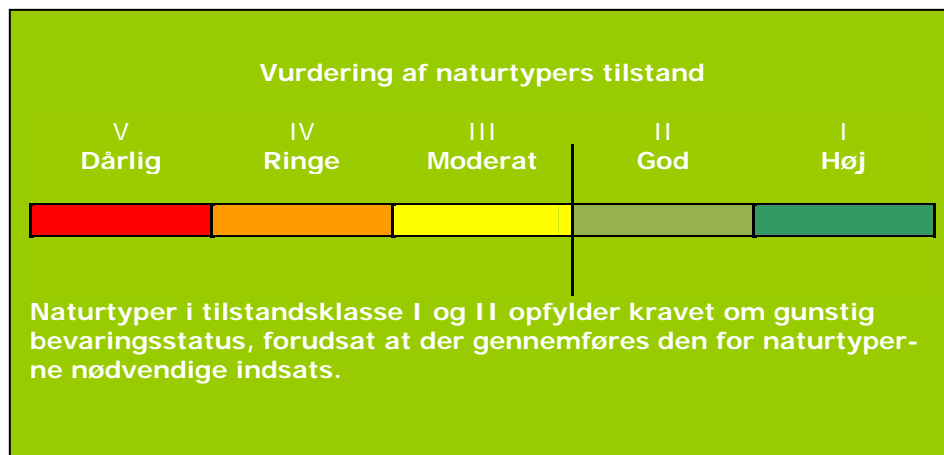
For nogle naturtyper er der udviklet et system til vurdering af den enkelte naturtypes aktuelle *tilstand*, som er et udtryk for typens ak- tuelle naturindhold og en række andre målbare faktorer.

Bevaringsstatus for naturtyper og arter er derimod en vurdering af, hvordan deres tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen og i de trusler, der eksisterer i dag. Der er således tale om en *prognose* for arternes og naturtypernes udvik- lingsretning. I de følgende afsnit er der nærmere beskrevet tilstand og bevaringsstatus/prognose for områdets naturtyper og arter.

Vurdering af tilstand

Der er foretaget en vurdering af tilstanden af 23 lysåbne naturtyper og 10 skovnaturtyper. Naturtyperne er kortlagt dels i basisanalyser- ne, dels i en efterfølgende kortlægning. Desuden er tilstanden vurde- ret for udvalgte forekomster af 5 sønaturtyper.

Vurderingen bygger på et system, der inddeler forekomster af habi- tatudirektivets naturtyper i 5 tilstandsklasser (figur 3), hvor I er bedst og V er dårligst. Som led i beregningen af tilstanden beregnes både et artsindeks, baseret på indholdet af plantearter i en cirkel med ra- dius 5 m og et strukturindeks baseret på vegetationshøjden, opvækst af vedplanter, forekomst af drængrøfter m.m. For skovnaturtyperne baseres strukturindeks bl.a. på omfang af jordbearbejdning, afvan- dingsforhold, forekomst af invasive arter og træ kronernes lagdeling i forskellige etager.

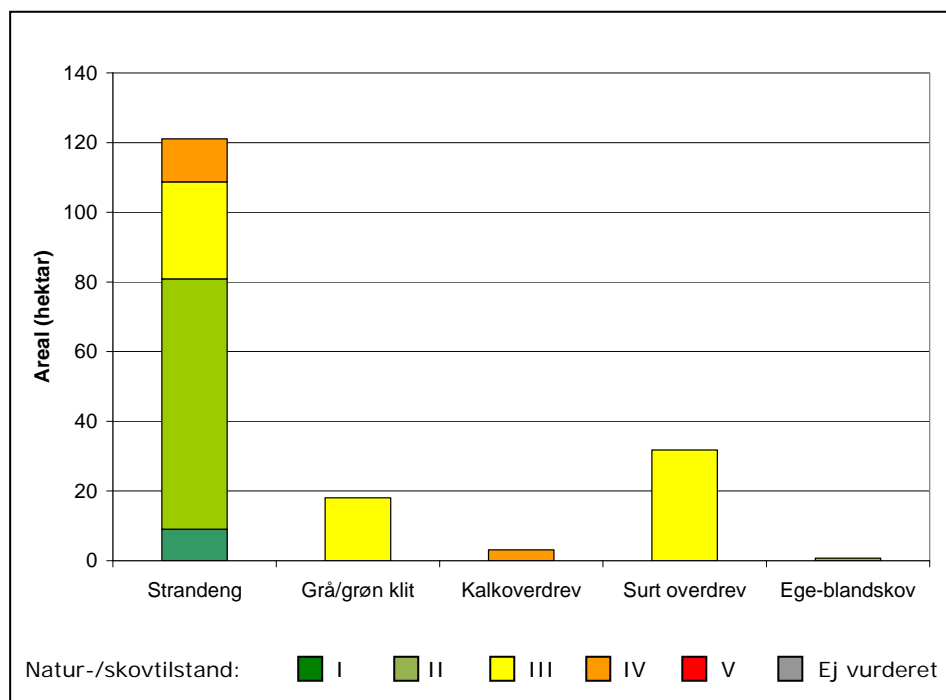
Figur 3. Tilstandsklasser for naturtyper.

Strukturindeks og artsindeks for den enkelte naturtype vægtes sammen med naturtypens tilstandsklasse på arealet. Et højt strukturindeks kombineret med et lavt artsindeks viser, at naturarealet har forudsætninger for et højt naturindhold, men at de karakteristiske arter ikke er til stede. Et højt artsindeks kombineret med et lavt strukturindeks kan anvendes som et redskab til at lokalisere artsrige forekomster med et stort behov for pleje eller anden indsats.

I figur 4 er vist natur/skovtilstanden for Natura 2000-områdets naturtyper.

Naturtype	Naturtilstandsklasse					Total (ha)
	I	II	III	IV	V	
Strandeng 1330	9,0	71,8	27,9	12,4		121,1
Grå/grøn klit 2130			18,1			18,1
Kalkoverdrev 6210				3,1		3,1
Surt overdrev 6230			31,8			31,8
Egeblandskov 9160		0,7				0,7

Natura 2000-plan

Figur 4. Natur/skovtilstand for de af Natura 2000-områdets naturtyper, som er tilstandsvurderet. Angivet i ha.

67% af strandengsarealet er i høj til god naturtilstand. Den resterende del er typisk ugræsset og mere eller mindre tilgroet med høje urter, særligt tagrør.

Naturtyperne grå/grøn klit og surt overdrev er begge kortlagt med en enkelt stor forekomst på Albuén.

Begge naturtyper er i moderat til ringe naturtilstand. Det vigtigste strukturproblem formodes at være forekomst af den invasive art rynket rose.

Et lille kalkoverdrev er i ringe naturtilstand. Der er tale om en forekomst under udvikling på Enehøje på tidligere agerjord. Forventningen er, at der med dispositionerne for øen, herunder LIFE-overdrevsprojektet, relativt hurtigt vil udvikle sig betydelige forekomster af overdrevsnatur (sandsynligvis både kalkoverdrev og surt overdrev) på øen.

Skovnaturtypen ege-blandskov findes kun i et meget lille parklignende område på 0,7 ha. Tilstanden er god.

Se kort med tilstandsvurdering af de enkelte forekomster i Natura 2000-området på www.naturstyrelsen.dk.

Der er endnu ikke udviklet et system til vurdering af tilstanden for en række lysåbne naturtyper, marine naturtyper, større søer, vandløb samt fugle og andre arter.

Vurdering af bevaringsstatus/prognose

Miljømålsloven og skovloven fastsætter som et overordnet mål, at naturtyper og arter, som Natura 2000-områderne er udpeget for, skal have en gunstig bevaringsstatus. Gunstig bevaringsstatus er defineret i Habitatdirektivet (figur 5).

Gunstig bevaringsstatus

En naturtypes "bevaringsstatus" anses for "gunstig", når

- det naturlige udbredelsesområde og de arealer, det dækker inden for dette område, er stabile eller i udbredelse, og
- den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for dets opretholdelse på langt sigt, er til stede og sandsynligvis fortsat vil være det i en overskuelig fremtid, samt når
- bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for den pågældende naturtype, er gunstig

En arts "bevaringsstatus" anses for "gunstig", når

- data vedrørende bestandsudviklingen af den pågældende art viser, at arten på langt sigt vil opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder, og
- artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller der er sandsynlighed for, at det inden for en overskuelig fremtid vil blive mindsket, og
- der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på langt sigt at bevare dens bestande

Figur 5. Habitatdirektivets definition af gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau for naturtyper og arter.

Gunstig bevaringsstatus skal generelt opnås inden for hvert af Danmarks to biogeografiske regioner, nemlig den kontinentale og den atlantiske region. Gunstig bevaringsstatus skal dog ifølge EU's vejledning til direktivets artikel 6 også anvendes på de enkelte Natura 2000-områder, men der findes ingen retningslinjer for, hvorledes denne vurdering skal foretages. Den første Natura 2000-plan laves på grundlag af tilgængelig viden og derfor alene ud fra en prognose for de enkelte naturtypers og arters udvikling.

Prognosen for de kortlagte naturtyper er bestemt på områdeniveau ud fra de enkelte forekomsters natur/skovtilstand og de aktuelle trusler og inddeles i *gunstig* eller *ugunstig prognose*. Naturtyper i tilstandsklasse I (høj tilstand) eller II (god tilstand) har en gunstig prognose, hvis det vurderes, at tilstanden også kan opretholdes på langt sigt. I mange tilfælde forudsætter det, at der gennemføres den for naturtyperne nødvendige indsats i form af naturpleje, begrænsning af næringsstofftilførsel, forbedring af hydrologiske forhold m.m.

Prognosen for de øvrige naturtyper og alle arterne er baseret på den bedste tilgængelige viden. Her benyttes begreberne *vurderet gunstig*,

vurderet ugunstig og ukendt prognose.

I Natura 2000-området er der foretaget følgende vurdering af prognosen for naturtyper og arter:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- Ingen

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- De marine naturtyper sandbanke og bugt er vurderet ugunstig pga. næringsstofbelastning, miljøfarlige stoffer og biologiske effekter. Naturtypen rev som følge af fiskeri med bundslæbende redskaber.
- Næringsrig sø, da den er belastet af næringsstoffer.
- Strandeng pga. strukturproblemer (manglende drift) på mere end 25 % af arealet.
- Klitnaturtyperne grå/grøn klit, forklit og hvid klit samt surt overdrev, kransnålalgesø, brunvandede søer og ege-blandskov da den atmosfæriske kvælstofdeposition ligger over naturtypenes laveste tålegrænse. Grå/grøn klit samt surt overdrev tillige pga. invasive arter.
- Kalkoverdrev pga. ringe artstilstand og invasive arter.
- Alm. ryle, som er stærkt truet nationalt og som pt. ikke findes ynglende i området.
- Ternene splitterne, dværgterne, havterne og fjordterne, der trues af forstyrrelse, tilgroning, næringsstofbelastning af fjorden, som ændrer fødegrundlaget negativt samt prædation på små yngleøer for kolonirugende fugle.
- Vinterrastende knopsvaner og sangsvaner pga. nedgang i ålegræssets udbredelse og tæthed (næringsstofbelastning) i lavvandede marine områder

Prognosen er, pga. utilstrækkelig viden, ukendt for:

- De marine naturtyper: vadeflade og lagune, da disse naturtyper ikke er kortlagt.
- Kystnaturtyperne strandvold med enårige planter, strandvold med flerårige planter, kystklint/klippe og enårig strandengsvegetation, da disse naturtyper ikke er kortlagt.
- Ynglefuglene rørhøg og klyde, da bestandstal og bestandsudvikling for disse arter ikke er tilstrækkeligt kendte til vurdering af prognosen. Levestederne er ikke kortlagt.
- Rastefuglene sædgås, trolldand, toppet skallesluger, blishøne, da bestandstal og bestandsudvikling for disse arter ikke er tilstrækkeligt kendte til vurdering af prognosen. Levestederne er ikke kortlagt.

Målsætning

Det overordnede mål er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget i

de enkelte Natura 2000-områder (jf. dog nedenfor om eventuelle modstridende interesser).

Der opstilles en **overordnet målsætning** for området. Den overordnede målsætning angiver det overordnede sigte for, hvorledes området skal udvikle sig både for at sikre områdets integritet og en gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper. Målsætningen skal endvidere fremhæve de naturtyper og arter, der udgør den største arealandel af området, og endelig fremhæves forekomster af naturtyper og arter, der har stor vigtighed på nationalt og/eller biogeografisk niveau. En vurdering af denne betydning foretages efter følgende kriterier:

- Stort areal, levested eller bestand
- Få forekomster
- Truede naturtyper og arter
- Særlige danske ansvarsområder

Der opstilles desuden mere **konkrete målsætninger**, der fastlægger de langsigtede mål for udviklingen i areal og tilstand for de enkelte naturtyper og arters levesteder. Målfastsættelsen tager udgangspunkt i den tilstand, som er vurderet for naturtyper og arters levested efter tilstandsvurderingssystemet.

Hvor der ikke er udviklet et sådant system, skal gunstig bevaringsstatus sikres eller genoprettes på baggrund af bedste faglige viden. Da der endnu ikke er udviklet et tilstandsvurderingssystem til brug for areal og tilstand af levestederne for fuglearterne, er fastsættelse af målsætningen for de enkelte fuglearter på udpegningsgrundlaget sket på baggrund af en vurdering af, om størrelsen og kvaliteten af levestedet kan rumme bestanden, og ikke på om bestanden rent faktisk er til stede. De i planen angivne bestandsstørrelser er fastsat på baggrund af den officielle danske indmelding til EU.

Såvel overordnet målsætning som de konkrete målsætninger rækker ud over 1. planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold. Målsætningerne afspejler desuden en afvejning af eventuelle modstridende interesser efter retningslinjer angivet i By- og Landskabsstyrelsen 2009: "retningslinjer for den statslige Natura 2000-planlægning. Målfastsættelse og indsatsprogram".

Overordnet målsætning for Natura 2000-området

I Natura2000-området Nakskov Fjord er der specielt fokus på den åbne fjord med mange små øer og åbne kyststrækninger, som er levested for en lang række fuglearter både ynglende kystfugle og vinterrastende vandfugle. 89 % af området udgøres af lavvandede marine områder.

Det overordnede mål for Natura 2000-område 179 er:

- At Nakskov Fjord og Nakskov Indrefjord har god vandkvalitet og en artsrig undervands-vegetation med tilknyttet dyreliv.

Sammensætningen af dyre- og plantelivet tilfredsstillende livs-
betingelserne for de internationalt vigtige forekomster af træk-
kende og rastende vandfugle, bl.a. sangsvane, sædgås og
troldand, som Danmark har et særligt ansvar for at beskytte.

- At sikre og genskabe fri landskabsdannelse og kystdynamik
flere steder i området, hvor det ikke strider mod væsentlige
samfundsmæssige interesser.
- At opnå og sikre gunstig bevaringsstatus for områdets truede
arter, alm. ryle, splitterne og dværgterne og den truede natur-
type: surt overdrev.
- Områdets økologiske sammenhæng og robusthed (dets økolo-
giske integritet) sikres som helhed i form af en
 - hensigtsmæssig drift og hydrologi,
 - lav næringsstofbelastning samt
 - gode etablerings- og spredningsmuligheder for arterne.

Konkrete målsætninger for naturtyper og arter

Der opstilles følgende konkrete målsætninger, som fastlægger de
langsigtede mål for naturtyper og arter i Natura 2000-området:

- Naturtyper og arter skal have en gunstig bevaringsstatus.
- For naturtyper og for arters levesteder, der er vurderet til na-
tur/skovtilstandsklasse I eller II og gunstig prognose skal ud-
viklingen i deres areal og tilstand være stabil eller i fremgang.
- For naturtyper og arters levesteder, der er vurderet til na-
tur/skovtilstandsklasse III-V og/eller ugunstig prognose skal
udviklingen i deres natur/skovtilstand være i fremgang, såle-
des at der opnås natur/skovtilstand I-II og gunstig bevarings-
status, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed dertil.
Det samlede areal af naturtypen/levestedet skal være stabilt
eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det. Navnlig for
skovnaturtyperne kan der være tale om en dynamisk situati-
on, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der
over tid bidrager til arealmålet.
- For naturtyper og arter uden tilstandsvurderingssystem
og/eller med en ukendt prognose er målsætningen gunstig
bevaringsstatus. For arterne betyder det, at deres levesteder
skal kunne danne grundlag for en ynglebestand – samt for
fuglene et antal rastende fugle - som minimum svarende til
tilstanden ved direktivernes ikrafttræden eller et højere be-
standsniveau, der siden da har afspejlet levestedernes bære-
evne.
- Naturtypeforekomster i artsklasse I målsættes til til-
standsklasse I og skal søges udvidet/sammenkædet, hvis de
naturgivne forhold gør det muligt.
- Arealet af overdrevene øges, hvor de naturgivne forhold gør
det muligt. Den naturmæssige kvalitet af overdrevene skal
være høj til god.
- Tilstanden og det samlede areal af levesteder for rørhøg,
fjordterne, havterne, splitterne, dværgterne, alm. ryle og kly-
de som ynglefugle stabiliseres eller øges, således at der er til-

strækkeligt med egnede yngle- og fourageringssteder for arterne i området.

- Tilstanden og det samlede areal af levestederne for følgende trækfugle stabiliseres eller øges, således at der er tilstrækkeligt med potentielle og egnede raste- og fourageringssteder til bestande i størrelsen 700 sangsvaner, 8.000 knopsvaner, 2.200 sædgæs, 500 toppede skalleslugere, 12.000 troldænder og 19.000 blishøns.

Modstridende interesser

En målsætning om gunstig bevaringsstatus for en bestemt naturtype kan indebære en nedprioritering af en anden naturtype eller art, og det er nødvendigt at foretage et valg.

Mangel på græsning eller anden drift på småøerne og på strandenge kan medføre, at nogle arealer gror til i rørskov. Dette kan være en fordel for rørhøg, men blive en ulempe for de jordrugende kolonifugle som terner, klyde og almindelig ryle. Imidlertid vægtes kystfuglene højere i dette område, da rørhøg i dag ikke er truet som ynglefugl og aldrig har været talrig i Nakskov Fjord. Både ternerne og almindelig ryle er truet og har ugunstig bevaringsstatus. I Indrefjord er forholdet omvendt, dvs. målsætningen drejer sig bl.a. om sikring af rørskov til rørhøg.

Indsatsprogram

Opfyldelsen af Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektivernes krav om gunstig bevaringsprognose er en opgave som strækker sig over lang tid og kræver en omfattende indsats over flere planperioder. Det er derfor nødvendigt at prioritere indsatsen i den enkelte planperiode. Den nationale prioritering af indsatsen i 1. planperiode er formuleret i 4 sigtelinjer, som lægger niveauet for indsatsen i planperioden. Sigtelinjerne er beskrevet i bilag 3.

Indsatsprogrammet der bygger på de 4 sigtelinjer beskriver indsatsen i den første planperiode 2010-2015 (for skovbevoksede fredskovs-pligtige arealer dog frem til 2021).

Indsatsprogrammet består af en række **generelle retningslinjer**, som skal sikre den eksisterende naturtilstand. De generelle retningslinjer gælder for alle arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget, og den nødvendige indsats vil efterfølgende blive konkretiseret i de kommunale/statslige handleplaner.

Indsatsprogrammet består desuden af en række **konkrete retningslinjer**, som skal sikre små naturarealer, ubeskyttede naturarealer og særligt truede arter og naturtyper. De konkrete retningslinjer giver en nærmere beskrivelse af den indsats, som i disse særlige tilfælde skal indarbejdes i de kommende handleplaner.

Indsatsprogrammet indeholder ikke bindende krav til kommunernes,

Naturstyrelsens eller andre offentlige lodsejeres brug af de virkemidler og tiltag, som skal sikre den nødvendige indsats. Tiltag prioriteres prioriteres og konkretiseres i handleplanerne eller i andre opfølgende tiltag.

Indsatsprogrammet for Natura 2000-området omfatter nedenstående generelle og konkrete retningslinjer, som tillige er vist oversigtligt i bilag 2.

Generelle retningslinjer

Indsatser efter sigtelinje 1. Areal og tilstand af udpegede naturtyper og levesteder for udpegede arter må ikke gå tilbage eller forringes.

- 1.1 Reduktion af kvælstof-deposition på områdets habitatnaturtyper forventes at ske ved administration af husdyrgodkendelsesloven, der med ændring af 10. februar 2011 har fastlagt et særligt beskyttelsesniveau af hensyn til bevaringsmålsætningen i Natura 2000-planlægningen. Den øvrige tilførsel af næringsstoffer til typerne reduceres, herunder fra dræntilløb og fodring. For marine naturtyper, søer og vandløb reguleres tilførslen af næringsstoffer via vandplanen.
- 1.2 Der sikres den for naturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi i strandengene og de øvrige kystnaturtyper og dermed også for kystfuglene. Det undersøges nærmere, hvor der er behov for at skabe en mere hensigtsmæssig hydrologi i skovnaturtyperne, og disse steder sikres den for skovnaturtyperne mest hensigtsmæssig hydrologi
- 1.3 De terrestriske naturtyper sikres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje. Plejen skal tilrettelægges lokalt i forhold til relevante arters levestedskrav, jf. retningslinje 1.5.
- 1.4 Skovnaturtyperne skal sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje. I særlige tilfælde kan permanent ophør af drift i skovnaturtyper (urørt skov) være nødvendig for at opfylde direktivforpligtigheden primært på arealer, som i forvejen i en længere periode har haft minimal eller ingen hugst.
- 1.5 Der sikres velegnede levesteder for arterne på udpegningsgrundlaget. Ved levesteder forstås områder med foudrageringsmuligheder og (for habitat- og ynglefuglearter) med ynglemuligheder.
- 1.6 Der sikres tilstrækkeligt uforstyrrede levesteder, med individuel hensyntagen til den enkelte arts sårbarhed overfor forstyrrelser, for udpegningsgrundlagets kystfugle samt rørhøg. Naturstyrelsen undersøger og vurderer, hvor og i hvilket omfang, der er behov for konkret indsats. Dette vil ske med udgangspunkt i de gældende reservatbestemmelser.
- 1.7 Invasive arter som rynket rose bekæmpes og spredning forebygges.
- 1.8 For de marine naturtyper sikres det, at projekter og aktivi-

teter ikke skader lokaliteten.

Konkrete retningslinjer

Indsatser efter sigtelinje 2. Små og fragmenterede habitatnaturtyper og levesteder for arter, som ikke kan opretholdes ved drift af det nuværende areal alene, sikres ved arealudvidelse, sammenkædning af arealer, pleje af naboarealer og/eller etablering af spredningskorridorer.

2.1 Ingen

Indsatser efter sigtelinje 3. Naturtyper og levesteder, som ikke er beskyttet af natur- og miljølovgivningen skal sikres.

- 3.1 Skovnaturtyper sikres. Der kan dog være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til sikring af en skovnaturtype.
- 3.2 Konstaterede forekomster af habitatnaturtyper, der ikke er omfattet af lovgivningen sikres mod ødelæggelse.
- 3.3 Der sikres en beskyttelse mod ødelæggelse af rev.

Indsatser efter sigtelinje 4. Der skal gøres en særlig indsats for naturtyper og arter, hvis biogeografiske status er i fare for at blive alvorligt forringet i 1. planperiode.

- 4.1 Der sikres velegnede levesteder for alm. ryle bl.a. ved at sikre og genskabe fysisk egnede ynglesteder på strandenge, småøer og ved lagunesøer, loer og vandhuller. Desuden ved at vedplanter ryddes, og høj vegetation slås/afgræsses intensivt omkring og i vandhuller og loer, hvor engrylen yngler og hvor det ikke er i konflikt med kortlagte lysåbne og plejkrævende naturtyper. Plejen af lysåbne naturtyper optimeres i forhold til alm. ryles behov, hvor den yngler eller formodes at kunne yngle.
- 4.2 Der sikres velegnede levesteder for splitterne og dværgterne bl.a. ved at sikre et tilstrækkeligt stort antal ynglesteder, sikre fri dynamik på tidligere og eksisterende ynglelokaliteter samt reducere prædation i yngleområderne hvor dette konstateres, og det er praktisk muligt. Desuden ved, at vedplanter ryddes, og at vegetation holdes lav i nærheden af ynglepladser på øer og holme eller forstrandsarealer i øvrigt, hvor det ikke er i konflikt med kortlagte lysåbne og plejkrævende naturtyper. Plejen af lysåbne naturtyper skal tilpasses til ternernes behov, hvor de yngler eller formodes at kunne yngle.

Forslag til mulige virkemidler

Kommunerne, Naturstyrelsen og andre offentlige lodsejere/myndigheder udarbejder handleplaner, vælger virkemidler og fore-

tager den konkrete forvaltning indenfor rammerne af indsatsprogrammet. Mulige virkemidler nævnt i bilag 2 skal derfor betragtes som eksempler på, hvorledes indsatsprogrammet kan gennemføres.

Sammenhæng og synergi med vandplan

Natura 2000-planen er koordineret med vandplanen. Ifølge Vandrammedirektivet må tilstanden af vandområderne ikke forringes, og vandplanens indsatsprogram vil generelt forbedre den eksisterende vandkvalitet i større søer, vandløb, fjorde og kystvande. Forbedringen sker ved reduktion i tilførslen af næringsstoffer samt stedvis sikring af en mere naturlig hydrologi i ådale. Vandplanen vil desuden forbedre de fysiske forhold og sikre kontinuiteten på udvalgte vandløbsstrækninger. Disse indsatsforanstaltninger forventes i de fleste tilfælde at bidrage til at forbedre tilstanden i de vandafhængige habitatnaturtyper og i levestederne for de arter, der er tilknyttet vand.

Der er gode muligheder for at opnå andre synergieffekter mellem de 2 planer, men i enkelte tilfælde kan der opstå konflikter, f.eks. hvor indsats efter vandplanen medfører oversvømmelser af habitatnaturtyper eller levesteder for arter.

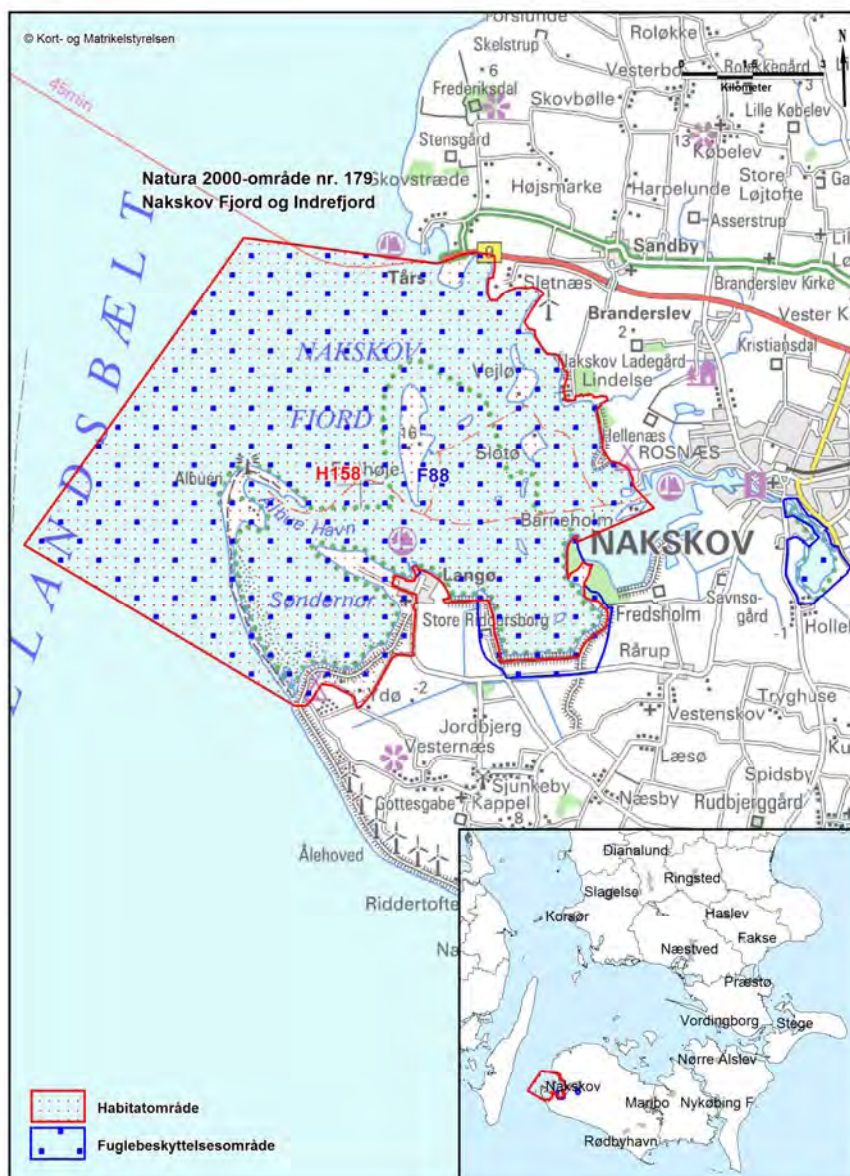
Planlagt indsats efter vandplanen der kan påvirke udpegningsgrundlaget i et Natura 2000-område væsentligt, skal konsekvensvurderes i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3. Indsatsen kan i givet fald kun gennemføres, hvis det på grundlag af bedste faglige viden dokumenteres, at aktiviteten ikke vil skade bevaringsmålsætningen for området. Potentielle konflikter mellem Vand- og Natura 2000-planen skal som udgangspunkt afdækket i forbindelse med vedtagelse af vandplanen.

Strategisk miljøvurdering

I medfør af bekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 af lov om miljøvurdering skal der foretages en miljøvurdering af planer og programmer, der omhandler fysisk planlægning og arealanvendelse, eller som kan påvirke et internationalt beskyttelsesområde væsentligt.

I bilag 4 er der udarbejdet en miljørapport, der belyser konsekvenserne ved at gennemføre Natura 2000-planen for område nr. 179.

Bilag 1. Kort over Natura 2000-områdets placering og afgrænsning

Copyright © Kort- og Matrikelstyrelsen

Bilag 2. Opsummering af Natura 2000-planen og mulige virkemidler

En opsummering af Natura 2000-planens indhold, mål og indsatsprogram findes samlet i [bilag 2](#) - opdelt på de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for det på gældende Natura 2000-område. Se www.naturstyrelsen.dk – under opslag om plan for dette Natura 2000-område.

Bilaget indeholder endvidere en oversigt over mulige virkemidler, der er eksempler på, hvordan indsatsprogrammet kan gennemføres.

Sammen med bilag 2 findes på hjemmesiden baggrundsmateriale for planerne samlet i basisanalyse og tillæg til basisanalyse samt henvisning til kort over forekomst af de kortlagte og tilstandsvurderede naturtyper.

Bilag 3. Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver

Ved igangsætningen af Natura 2000-planprocessen blev der identificeret en række væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver. På baggrund heraf blev der opstillet 4 sigtelinjer, der formulerer prioriteringen af den nødvendige indsats. Sigtelinjerne sætter dermed rammerne for Natura 2000-planlægningen.

De overordnede rammer er formuleret i nedenstående bilag. Teksten indgik i idéfasen for vand- og naturplanlægningen, juni – december 2007.

Antallet af naturtyper, der kortlægges og tilstandsvurderes er siden udvidet.

Væsentlige naturopgaver

Miljøministeriet har udarbejdet en oversigt over væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver i Natura 2000-planlægningen. Det er de opgaver, som tillægges den højeste prioritet i 1. planperiode fra 2010 til 2015:

Væsentlige naturforvaltningsmæssige opgaver i Natura 2000-planlægningen:

Danmark er ifølge Habitatdirektivet forpligtet til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger, der sikrer eller genopretter en gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør habitatområdernes udpegningsgrundlag.

Samtidig er Danmark forpligtet til, via gennemførelsen af Fuglebeskyttelsesdirektivet, at træffe egnede foranstaltninger med henblik på at beskytte yngle- og rasteområder for en række fuglearter.

Væsentlige trusler mod naturen

En række faktorer udgør de væsentligste trusler mod de direktivudpegede naturtyper og arter:

Næringsstofbelastning medfører markante forringelser af terrestriske naturtyper, søer, vandløb og kystnære farvande først og fremmest som følge af gødskning, afstrømning fra markarealer og kvælstofnedfald. Store mængder næringsstoffer i naturen fremmer ensartede næringskrævende artssamfund på bekostning af et alsidigt plante- og dyreliv og medfører forringede forhold for den biologiske mangfoldighed og naturtyper og arter;

Tilgroning ændrer på afgørende vis levevilkårene for en række plante- og dyrearter, herunder fuglene. Det truer også især lysåbne naturtyper som moser, enge, klitter, heder, overdrev men også egeskove ofte som følge af manglende eller utilstrækkelig drift;

Fragmentering skaber isolation af arternes bestande, hvorved de risikerer at uddø. Foruden et direkte tab af naturareal, forringes de eksisterende naturtypers tilstand og deres økologiske funktioner;

Udtørring er en vedvarende trussel mod mange våde naturtyper og

de tilhørende arter som følge af en ændring i de naturlige vandforhold;

Invasive arter er ikke hjemmehørende arter, der spreder sig. De optager plads og fortrænger det oprindelige plante- og dyreliv og findes i dag på mange naturarealer;

Forstyrrelse kan være en afgørende faktor navnlig for truede og sårbare arter, der på grund af levevis og specifikke krav til levested, vil være følsomme overfor menneskelige aktiviteter. Ofte vil truslerne påvirke i samme retning. For eksempel er tilgroning ofte en effekt af næringsstof-belastning og udtørring, tillige er presset på mange arter højt på grund af fragmentering, og det øges yderligere med forekomst af for eksempel invasive arter og menneskelig forstyrrelse.

Overordnet målsætning

Målsætningen er, at de udpegede naturtyper og arter på sigt opnår "gunstig bevaringsstatus". Der skal opstilles en langsigtet målsætning for hvert af de udpegede Natura 2000-områder.

Målsætningen rækker udover 1. planperiode og beskriver en tilstand, der tager hensyn til potentialet i de lokale naturforhold og i de udpegede områder som helhed.

Sigtelinjer for indsatsen i 1. planperiode

Natura 2000-planen skal under hensynstagen til den overordnede målsætning opstille konkrete retningslinjer for indsatsen i 1. planperiode for hvert enkelt beskyttelsesområde. Det kan være en indsats, som strækker sig ud over planperioden, men som skal iværksættes nu.

Opfyldelsen af Habitat- og Fuglebeskyttelses-direktivernes krav om "gunstig bevaringsstatus" er en opgave, som strækker sig over lang tid og kræver en omfattende indsats. Det er derfor nødvendigt at prioritere og målrette indsatsen i den enkelte planperiode. Den nationale prioritering af indsatsen i 1. planperiode fokuserer på at sikre naturtilstanden for udpegede naturtyper og bestandene for udpegede arter. Der vil på baggrund af naturmæssige forskelligheder være regionale forskelle i gennemførelsen af indsatsen.

Sikring af naturtilstanden af eksisterende naturarealer og arter i beskyttelsesområderne

Ifølge direktiverne skal de naturtyper og arter, der udgør områdernes udpegningsgrundlag, have en gunstig bevaringsstatus. Der er således en forpligtigelse til at sikre naturen mindst samme tilstand som ved direktivernes ikrafttræden. Dette kræver ofte en løbende driftsindsats og en vedvarende indsats mod næringsstofbelastningen på de eksisterende naturarealer for at opretholde eller genoprette dem i samme tilstand.

Sikring af de små naturarealer

De små naturarealer er ofte i dårlig naturtilstand, blandt andet fordi

de er så små, at påvirkningen fra omgivende arealer har stor betydning. En udvidelse af små naturarealer indenfor beskyttelsesområderne samt eventuelt sammenkædning af arealer via spredningskorridorer og trædesten kan være nødvendig for at opretholde naturtilstanden også på længere sigt.

Sikring af naturtyper og levesteder som lovligt kan ødelægges

Der skal ske en sikring af de naturtyper og levesteder, der ikke er beskyttet mod aktiviteter, som direkte kan ødelægge dem. Det drejer sig for eksempel om skovens naturtyper og sten- og boblerev på havet. Der vil derudover være andre ikke beskyttede levesteder for visse af direktivernes arter, hvor en sikring kan være nødvendig, for eksempel for visse fuglearter.

Indsats for truede naturtyper og arter

For naturtyper og arter, hvis status på landsplan er i fare for at blive voldsomt forringet i 1. planperiode, og hvor der er en fare for, at de forsvinder fra den danske natur på sigt kan en egentlig naturgenopretningsindsats og/eller målrettet drift være nødvendig. Som eksempler på truede naturtyper og arter kan nævnes højmoser, eremit og sortterne.

Natura 2000-planlægningen fastlægger desuden retningslinjer for myndighedernes skønsmæssige beføjelser efter lovgivningen i øvrigt.

Natura 2000 og Vandrammedirektivet

Gennemførelsen af Vandrammedirektivet og vandplanerne forventes at bidrage til at imødegå nogle af ovennævnte trusler. Eksempelvis genskabes nye naturområder i ådale, og vandkvaliteten vil blive forbedret. Omfanget af synergieffekten mellem Natura 2000 og Vandrammedirektivet vil blive tydelig undervejs i planprocessen. For vandforekomster, der også er omfattet af Natura 2000-direktiverne, vil det strengeste af miljømålene være gældende.

Med målbekendtgørelsen er der fastlagt nærmere retningslinjer for fastsættelse af mål i Natura 2000-områderne og defineret en 5-trinskala for naturtilstanden i 18 lysåbne naturtyper og 10 skovnaturtyper. Et tilsvarende tilstandssystem er under udarbejdelse for direktivernes arter. På et senere tidspunkt vil et tilstandssystem for såvel de ferske som de marine naturtyper blive udarbejdet.

Bilag 4. Miljørapport for Natura 2000-planen

Miljørapport for Natura 2000-område nr. 179: Nakskov Fjord og Indrefjord kan læses på Naturstyrelsens hjemmeside, se www.naturstyrelsen.dk under opslag om plan for dette Natura 2000-område.

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk